

KANDIDATNUMMER

3014

Sidetall

1

av

2

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sápmi*?

Sápmi har to betydninger som er geografiske territorier/
samiske områder, etnisk folkegruppe samene.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten samene bor i Norge, Sverige, Finland og
Kolaroy i Russland, ~~men~~ og dette området heter Nordkalotten.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

De kan basere sin identitet på morsmål, påfølgende danser
og anfall. De bor cirka 40.000 samer i Norge.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det står at samene kan utvikle sitt ^{eget} språk,
samfunns- og kultur.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

interne Samene har flere ulike rettigheter, samarbeide for samiske
jobber med samiske politiske organisasjoner og organisasjoner i andre
samiske land.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Shamanistisk eller Noaden som samene kaller seg

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Lars Levi Læstadius arbeidet mot bruk av alkohol, problemer i samiske befolkningen.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

– Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tje- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

– Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

– I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

– Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge fordi hun sier at de har (unge) all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

~~Det er en~~ Det er en raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjuer og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Junaid Khan bestemte seg å gå tilbake til studiene fordi han testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså han det selv. Han synes at utdanning er viktig. 3 Han sier når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld,

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gyldne tiår" _____

2. Den perioden i livet som På denne tiden

3. På midten av 2000-tallet _____

4. Økte valgmuligheter ~~gjøtt~~5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, ^{for} Hvis man klarer nok i
tjueårene**C. Alternative uttryksformer**

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.

B. Det er foreldrene som vil bli forsorget

2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.

B. I noen samfunnsgrupper ble dyrket dyktighet

3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.

B. De blir bekymret med denne ~~usikkerheten~~ usikkerheten.

4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.

B. Gunn Helen Øye hevder at det er ikke de unges skyld at de
har store forventninger hevder Gunn Helen Øye.

5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.

B. Junaid Khan har kunnet tilbake på skolebenken.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston har funnet død,
- å spille spilte en av sangene hennes spilte på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne opplevede, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utgitt i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handlet om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevd
- å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalt
- historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren sin
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant
- hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg har realisert selv nå for tiden, vi
- å forvente har forvunnet hele tiden å få en jobb som
- å betale betalte godt _____, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss kjøpte et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva _____ livet _____ på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke var så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston hente mer
- å leve om alt dette, hvis hun ble levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (derfor) Mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene derfor har ofte de unge store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (for) Mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (av den grunn) På den grunn har de unge ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet til hvordan livet skal bli.

Derfor

Mange av dagens tjueåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

Derfor de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.*viktig – periode*Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.Tjue- og trettiårene er en av viktigste perioder i livet.Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioder i livet.Hva skal du gjøre i denne viktige perioder?**G. Lukeøvelse****Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.****Ventelister for kortreist, økologisk mat***Aftenposten, 14. juli 2014*Det er et ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere et 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»Fra oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi skal til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun synes at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. vi flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger seg på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i _____ grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere 6L å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

- Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner et helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, i verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. på halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å få maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere av abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene i bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer med omkring i Oslo, og er allerede på utkikk at på nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link 6L bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter seg på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Oftesten alle mennesker jakter på lykken og det gode liv. De ønsker å ha bredde liv, høyere lønn, reise, kjøpe fint klær. De har så mange muligheter, og de er ikke så fornøyd med denne.

Kanskje vi må være realistisk og tenke hva vi trenger egentlig? Mange år siden, har jeg opplevd en krig, som var veldig dårlig tid for meg. Familien min hadde ikke råd til å kjøpe mat, vi hadde ikke vann og strøm, vi var sulten og tørst. På denne tiden tenkte jeg ikke ~~å~~ kjøpe fint klær, gå ut med venner mine og på reise.

Jeg hadde bare en ting å tenke på, til overlevelse. Heldigvis klarte jeg og fortsatte med livet mitt. Jeg kan se mange ting på forskjellige måter idag. Jeg er lykkelig og fornøyd fordi min familien er bra, med god helse.

Det er også viktig å ha venner, gå ut med dem noen ganger, snakke med dem. Jeg har noen gode venner, vi treffer hver uke, vi går ut, snakke sammen også hvis vi har noen problemer vi prøver å ha en opplysning for denne.

Etter min mening, mange personer er egoistisk, så de foretrekke å være alene. De snakker ikke med andre personer, bare tenke på seg selv.

Det er ikke bra for helse, det er depressive. ~~Hva kan vi gjøre å være lykkelig?~~

Lykken er også når du hjelper personer som trenger hjelp, når vi tenke om andre personer, for eksempel hvis vi gir klær vi trenger ikke til andre personer som trenger det eller mat.

Jeg kan si at jeg har et rolig og ro liv (endelig) og jeg vil ikke jakte på andre lykken, jeg er svært fornøyd med denne jeg har allerede.